

IV. osječki urološki dani 4th Osijek Urological Days

Ruder Novak

Klinička bolnica Osijek

Stručni rad

UDK 616.6

Prispjelo: 25. kolovoza 1999.

Četvrti osječki urološki dani, kao gotovo i sva tri prethodna, nisu prošli bez uzbuđenja. Najprije smo odlučili s prvobitnog datuma u svibnju mjesecu, odgoditi ih za rujna zbog ratnih zbivanja udaljenih tridesetak kilometara od Osijeka, strahujući pri tome do posljednjeg dana od možebitnog slabog odaziva. Brojili smo gotovo svakog prijavljenog sudionika, da bi pred sam početak odahnuli. Dvorana je bila punija nego ikada, a pozvani gosti iz inozemstva došli su u neočekivano velikom broju. Razlog našem uzbuđenju bio je nesvakidašnji. Na tom sastanku bila je prezentirana knjiga REKONSTRUKCIJSKA UROLOŠKA KIRURGIJA, plod trogodišnjeg rada Kröpfla, Novaka i Tucaka, a sudionici sastanka bili su mahom, koautori knjige, vodeći urolozi iz osam europskih zemalja, pod vodstvom predsjednika Svjetskog urološkog udruženja, profesora Rudolfa Hohenfellnera iz Mainza. Bilo je zamišljeno da pozvani gosti, pretežito autori knjige, sudjeluju s referatima kojima će nadopuniti i, možda, detaljnije objasniti svoja iskustva iz područja koja su obrađivali u knjizi. Napominjem, međutim, da su kao predavači sudjelovali i drugi istaknuti hrvatski urolozi s referatima po vlastitom izboru. No, pođimo redom...

Druženje sudionika počelo je dan ranije, sad već tradicionalnim prijamom u klubu "Dora" hotela Osijek, na kojem je domaćin, prof. dr. Antun Tucak, pozdravio sudionike IV. osječkih uroloških dana.

Dana 02. rujna 1999. godine, u vrlo prikladnoj dvorani Dječjeg kazališta u Osijeku, započeo je sastanak svečanim protokolom; pozdravnim govorima predstavnika vlasti i Sveučilišta.

Stručni dio otvorio je najstariji sudionik, prof. dr. Ruder Novak, referatom o povijesti urologije u Hrvatskoj, kojim je zajedno s ostalom dvojicom autora sudjelovao i u nastajanju knjige. U svom izlaganju zadržao se na četiri imena koja čine okosnicu razvoja hrvatske urologije: Fon Wickerhauser, Schwarz i Blašković, naglašavajući pri tom kako je hrvatska medicinska struka još tijekom prošlog stoljeća pratila svjetska naučna dostignuća.

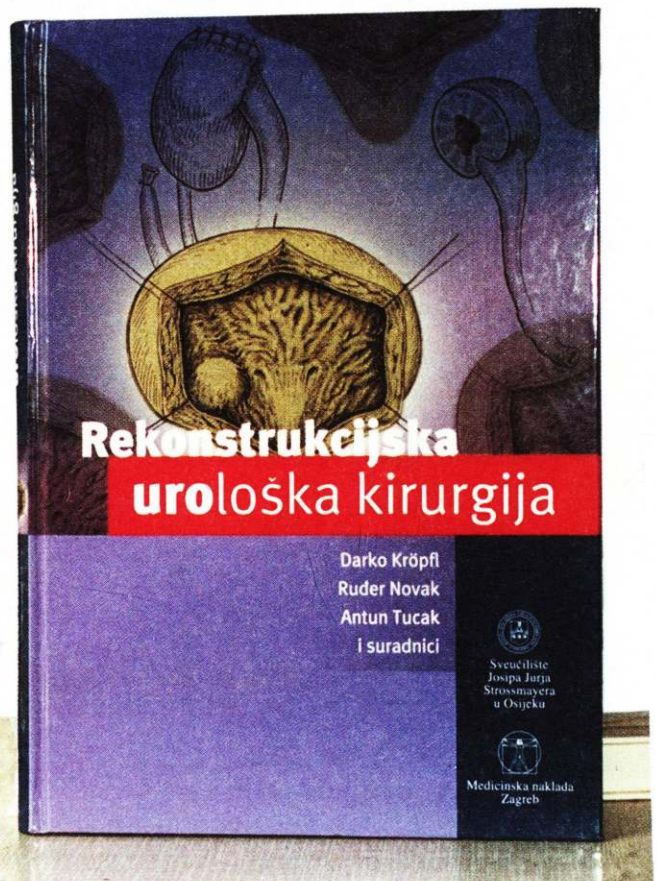
Sljedeći predavač bio je prof. Rudolf Hohenfellner iz Mainza, jedan od vodećih svjetskih urologa današnjice. On je proširio svoj tekst iz knjige, govoreći o raznim mogućnostima upotrebe debelog crijeva u urologiji. Naglasio je značenje, tzv. hipotoničkog neomjehura, koristeći tom prilikom pretežito ileocekalni segment. Ukazao je na različite mogućnosti supstitucije mokraćnog mjehura, bilo uz održanu mikciju fiziološkim putem, bilo uz pomoć otvora na trbuhu.

Profesor Olof Jonsson iz Götteborga bio je sljedeći predavač, nasljednik čuvenog Kocka, po kojem i nazivamo metodu supstitucije mokraćnog mjehura putem hipotonijskog mjehura. Jonsson se zadržao na nekim patofiziološkim osobinama hipotonijskog mjehura.

Nakon toga prof. dr. Darko Kröpfl sa suradnicom dr. Verweyen iz Essena, Njemačka, održali su referat u kojem su iznijeli

obrađene mogućnosti i indikacije oblikovanja neomjehura uz održanu kontinenciju, kao i onog bez mogućnosti kontrole mikcije, a sve na temelju vlastitog, vrlo obilnog operacijskog materijala.

Prof. dr. Dvoraček, dugogodišnji prijatelj i gost-suradnik nekadašnje Klinike za urologiju Kliničke bolnice Sestara milosrdnica u Zagrebu, a sadašnji šef prve češke Urološke klinike u Pragu, održao je predavanje o rekonstrukciji ekstrofiličnog mjehura. Iznio je vlastito iskustvo u 6 bolesnika kod kojih je, kako se to danas radi, izvršena primarna rekonstrukcija ovakvog mjehura. Zanimljivo je da se u 4, od 6 bolesnika, uspjelo ne samo rekonstruirati mjehur već i obnoviti njegovu funkciju. Starije generacije slušatelja sjetile su se, bez sumnje, kad smo ovakvim bolesnicima vršili tada popularnog Coffeya, osudivši time bolesnika na kroničnu urosepsu, hiperhloremičnu acidozu, suburemiju i kraći životni vijek.

Knjiga Rekonstrukcijska urološka kirurgija

Prof. dr. Pajor, odnedavno šef Urološke klinike u Szegeđu, govorio je o metaboličkim posljedicama derivacije mokraćne, podcrtavajući neke važne detalje iz svog teksta u knjizi.

Profesor dr. Mareković, predstojnik Urološke klinike Medicinskog fakulteta u Zagrebu, iznio je komplikacije radikalnih prostatektomija na svom materijalu.

Profesor dr. Ladislav Jarolim, sa Prve Urološke klinike u Pragu, prikazao je svoj materijal radikalne cistektomije zbog karcinoma mjehura, zadržavajući se na ženskim bolesnicama u kojih je izvršena ortotopna supstitucija pomoću hipotonijskog crijevnog mjehura. Posebno je analizirao uzroke retencije mokraćne koja se javlja u ženskih bolesnika s ovakvom zamjenom mokraćnog mjehura. U liječenju ove komplikacije potrebno je, prije svega, isključiti kirurški uzrok (stenozna na mjestu anastomoze s uretrom npr.). U protivnom, liječenje je konzervativno-medikalno. Nakon ovoga, gotovo bismo rekli, uvodnog dijela sastanka, uslijedila je grupa izlaganja na osnovnu temu o transplantaciji bubrega. Tako je grupa urologa i njihovih suradnika, na čelu s docentom Pasinijem, prikazala slučaj Kaposljevog sarkoma u transplantiranom bubregu. Pavel Navratil mlađi, voditelj Centra za transplantaciju bubrega u Hradec Kralove, Češka, iznio je svoja iskustva o transplantaciji bubrega u bolesnika sa anomalijama donjeg mokraćnog trakta. Grupa suradnika Urološke klinike u Rijeci iznijela je svoja iskustva s transplantacijom bubrega u bolesnika kojima je izvršena augmentacija mokraćnog mjehura, dok je ponovno Pasini sa svojom grupom zaokružio ovu temu upitnim izlaganjem: ima li novosti u transplantacijskom programu u Hrvatskoj?

Janos Hübler, iz Peci, govorio je na temelju vlastitog iskustva, o postupku sa ozljedom ili trombozom vene kave i njenih ogranaka prilikom radikalne nefrektomije, čime je ujedno bio završen jutarnji dio prvog dana ovog skupa.

Poslijepodnevni dio predavanja bio je ispunjen referatima o karcinomu bubrežnog parenhima. Pri tom je posebno bio zapažen referat gosta iz Graza, profesora Petritscha koji je postavio pitanje da li još postoji indikacija za ex vivo kirurgiju?

Odgovor je bio potvrđan uz stanovita ograničenja, što je za slušatelje bilo značajno, budući da Petritsch upravo na tom polju raspoláže s velikim iskustvom.

Zanimljiv je bio i referat Josipa Galića koji je izložio veliki materijal o karcinomu bubrežnog parenhima osječke Urološke klinike. Grupa s riječke Urološke klinike prikazala je svoja prva iskustva s perkutanom nefrektomijom, što je za većinu slušatelja predstavljalo pravu senzaciju u proširenju indikacija za ovu urološku tehniku.

Sljedeći dan započeo je predavanjem prof. Zsolta Kelemen a iz Budimpešte, starog prijatelja nekadašnje Urološke klinike bolnice Sestara milosrdnica i danas osječke Urološke klinike. Kelemen je iznio svoja velika iskustva s metodom Lehocsky prilikom orijaških veziko-vaginalnih, kao i onih najtežih, veziko-vaginalnih fistula. Za slušatelje je osobito bio zanimljiv princip rješenja ovih posljednjih fistula, povezanih s rektumom, u kojih, prema Lehocskyevom principu, Kelemen oblikuje kloaku kao rješenje iz nužde, ali koje bolesnici ipak omogućuje socijalni život.

Jordan Dimanovski, iz Klinike za urologiju bolnice Sestara milosrdnica u Zagrebu, govoreći o Peyronijevoj bolesti, iznio je čitav niz, za širi krug, posve nepoznatih detalja o kirurgu po kojemu se ova bolest nazvala, o njenoj patofiziologiji, razvoju i liječenju.

Nakon ovoga izlaganja uslijedio je niz referata o hipospadiji. Tako je profesor Kröpfl iz Essena sa svojom suradnicom, dok-

toricom Verweyen predstavio vlastita iskustva s prirodnom devijacijom penisa, tzv., hipospadijom bez hipospadije. Kočvara i Dvoraček iz praške Klinike, prikazali su metodu rekonstrukcije uretre Duckettovom "Onlay-inlay" plastikom, dok je jedan od vodećih njemačkih i europskih urologa, prof. Martin Westenfelder, najprije iznio svoje iskustvo u kirurškom liječenju recidivnih, odnosno opetovano neuspješno liječene djece s hipospadijom, nazivajući ih "Hypospadija cripples". U istom dijelu ovog sastanka, član osječke Urološke klinike, primarijus Grahovac, prikazao je svoja velika iskustva u korekciji veziko-oureteralnog refluksa u djece i to pomoću Gregoireove metode, uvjerivši slušatelje da je u dobrim rukama svaka metoda dobra. Ako kod jedne bolesti imamo više tehničkih rješenja, usavršimo jedno i to rješenje dosljedno razvijamo dalje.

U drugom dijelu jutarnje seanse zanimljiva su bila izlaganja dr. Božića o transvezikalnoj prostatektomiji i njenom značenju danas, te dr. Mrčele o značenju PIN-a prilikom hipertrofije prostate. Gospođa Verweyen i dr. Kröpfl uvjerali su nas da se radikalna cistektomija s mokraćnom derivacijom može uspješno provesti i u bolesnika iznad 70 godina života, što je mnoge iznenadilo, budući da je donedavno vrijedilo pravilo da ovako herojske operacije nisu preporučljive za dob preko 65 godina starosti. Grupa autora iz bolnice Sv. Duha, s voditeljem Giljom, iznijela je referat koji je pobudio veliko zanimanje slušatelja. Oni su radiografski i uro(rekto)-dinamski ispitivali četrdesetak svojih slučajeva sigma-rektum mjehura i došli do vrlo zanimljivih zaključaka koji su uz to bili vrlo dobro i vizuelno ilustrirani. U svom dugom referatu govorili su o vlastitim iskustvima s kolostomijom po principu Mitrofanoff.

Posljednja seansa ovog vrlo uspješnog urološkog sastanka bila je posvećena urolitijazi, tj. problemu kojim se osječka Urološka klinika već godinama bavi. Za urologe su tom prilikom, s nepravom, možda manje zanimljivi bili referati dr. Jakića o funkciji peritonealne membrane, o ulozi Eritropoetina Samardžije, o analizi bubrežnih kamenaca ing. Šerića, u poređenju metaboličkih faktora sa sastavom kamenaca Babić-Ivančić, itd. Šeta što je referat mr. Jadranke Wagner o ulozi citrata u liječenju litijaze bio zadnji, budući da se stariji urolozi sjećaju kad je ova terapija svojedobno bila proglašena revolucionarnom u liječenju litijaze.

U petak, 03. rujna 1999. god. u 13 sati, održana je prezentacija knjige REKONSTRUKCIJSKA UROLOŠKA KIRURGIJA, u izdanju Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku i Medicinske naklade u Zagrebu. Autori i urednici ove knjige su prof. dr. Darko Kröpfl, iz Essena, prof. dr. Ruder Novak, iz Zagreba i prof. dr. Antun Tucak iz Osijeka, koji su ujedno i napisali najveći dio tekstova. Osim njih, u knjizi su svojim tekstovima sudjelovali vodeći urolozi iz devet europskih zemalja koji su, ujedno, bili i aktivni sudionici IV. osječkih uroloških dana. Recenzenti knjige su prof. dr. Stefan Weselowski, Warszawa, Poljska, prof. dr. Mladen Vidović i prof. dr. Janko Hančević, a posljednja dvojica su na promociji predstavili knjigu. U prezentaciji knjige sudjelovali su predstavnici osječkog Sveučilišta, s rektoricom, gđom. prof. Gordanom Kralik, te predstavnici vlasti.

Na kraju ovog prikaza, svaki je sudionik sastanka dobio po jedan primjerak knjige.

Za urologe zanimljiva su bila izlaganja Tucaka, Prlića i Kuveždića o ESWL-terapiji kamenaca u djece, budući da je taj materijal svojedobno pobudio veliko zanimanje u europskoj urologiji. Kuveždić je, pak, s grupom suradnika s osječke Klinike iznio iskustva u liječenju izljevnih (koraliformnih)

MEDICINSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSIJEKU

MEDICINSKA NAKLADA d.d. ZAGREB

**REKONSTRUKCIJSKA UROLOŠKA
KIRURGIJA**

Darko Kröpfl, Ruđer Novak, Antun Tucak
i suradnici

PROMOCIJA KNJIGE ODRŽAT ĆE SE
3 RUJNA 1999. GODINE
U 13 SATI, U DJEČJEM KAZALIŠTU U OSIJEKU,
TRG BANA JELAČIĆA 19

Art-design: P. Hegeduš
Tsak: IBL Osijek '99.

Promotivni plakat za knjigu "Rekonstrukcijska urologija"
Design P. Hegeduš

kamenaca, isprobavši sve mogućnosti liječenja, tj. kirurško, perkutano i ono pomoću ESWL-a, kao i različite kombinacije. U zaključku je iznio mišljenje da osnovu liječenja ovog tipa kamenca čini kirurška terapija, i to intrasinusna pijelotomija plus najviše dvije kratke nefrotomije; možebitni zaostaci liječe se kombinacijom perkutane i ekstrakorporalne litotripsije.

Uz napomenu da je na IV. osječkim urološkim danima sudjelovalo preko 20 reprezentativnih europskih urologa kao i nešto manje iz naše zemlje, te uz oko 60 slušatelja, možemo ponoviti da su IV. osječki urološki dani bili izuzetno uspješni. Stručnom je dijelu, međutim, nužno dodati i gotovo raskošan paramedi-

cinski dio ovog sastanka. Gastronomski dio započeo je u dvorani "Dora" hotela Osijek, kako je već pomenuto, a zatim je od večera u "Kopačkom ritu" i svečanog banketa u starom dvorcu u Iloku, pa sve do subotnjeg ručka u jednom od luksuznih osječkih restorana, završio taj, sigurno najvedriji, dio ovog uspješnog sastanka. Boravak naših prijatelja iz drugih zemalja upotpunjen je razgledavanjem Osijeka i, posebno, grada heroja Vukovara, te spomen groblja na Ovčari. Nije bilo posjetitelja kojeg je ovaj posljednji posjet ostavio ravnodušnim.

IV. OSJEČKI UROLOŠKI DANI / 4TH OSIJEK UROLOGICAL DAYS

PROGRAM / PROGRAMME

01.- 04. rujna 1999. / September, 01.- 04. 1999

HRVATSKA / OSIJEK / CROATIA

ČETVRTAK, 02. rujna 1999. / THURSDAY, Sep 02. 1999
DJEČJE KAZALIŠTE U OSIJEKU, Trg Bana J. Jelačića 19.
CHILDREN THEATRE IN OSIJEK, Ban Jelačić Square 19.

8.00 Svečano otvaranje / Opening ceremony

Pozdravne riječi / Greetings

8.45 - 9.15 Stanka / Coffee break

9.15 Stručni program / Scientific programme:

Voditelji / Chairmen: **A. Tucak, R. Novak, D. Kröpfl.**

Izlaganja / Presentations 15 Min.

Rasprave / Discussions 3 Min.

R. Novak

Povjest urologije u Hrvatskoj

History of Croatian urology

R. Hohenfellner 20 Min.

Upotreba debelog crijeva u rekonstrukcijskoj urologiji

The use of large bowel in reconstructive urology

O. Jonsson

Patofiziološke posljedice derivacije mokraće putem Kock-ileum-ovog mjehura

Pathophysiological consequences of urinary diversion with the Kock ileal reservoir

D. Kröpfl, A. Verweyen

Prezervacija mokraćnog mjehura za kontinentalnu i inkontinentalnu derivaciju urina

J. Dvoraček

Naša iskustva sa rekonstrukcijom ekstrofije mokraćnog mjehura

Our experience with reconstruction of bladder extrophy

L. Pajor

Metaboličke posljedice zamjene mokraćnog mjehura

Metabolic consequences of bladder substitution

Z. Mareković

Komplikacije nakon radikalne prostatektomije

Complications after radical prostatectomy

11.30 - 12.00 Stanka / Coffee break

12.00 Voditelji / Chairmen: **B. Grahovac, J. Pasini**

Izlaganja / Presentations 10 Min.

Rasprave / Discussions 3 Min.

J. Pasini, Z. Mareković, L.J. Bubić-Filipi, Z. Puretić

Kaposijev sarkom nakon transplantacije bubrega

Kaposy sarcoma after renal transplantation

P. Navratil

Transplantacija bubrega kod pacijenata s malformacijom distalnog dijela mokraćnog trakta

Kidney transplantation to patient with congenital malformation of the distal urinary tract

P. Orlić, G. Velčić, M. Valenčić, D. Dimec, M. Zelić,

A. Maričić, R. Oguić, V. Mozetić, B. Franulović, Ž. Fučkar,

V. Peterković.

Transplantacija bubrega nakon augmentacije mokraćnog mjehura sigmoidnim kolonom

Renal transplantation after sigmoid bladder augmentation

J. Pasini, Z. Mareković, V. Vegar, A. Kaštelan, Z. Puretić, Lj. Bubić-Filipi.

Što je novo u eksplantacijskom programu u Republici Hrvatskoj?

What is new in the explantation programme in Croatia?

J. Hübler

Postupak s venom kavom prilikom operacije karcinoma bubrega

Operative control of vena-cava for renal cell cancer

13.00 - 15.00 Ručak / Lunch break

15.00 Voditelji / Chairmen: **P. Orlić, P.H. Petritsch**

Izlaganja / Presentations 10 Min.

Rasprave / Discussions 3 Min.

J. Galić

Naša iskustva u liječenju tumora bubreznog parenhima

Our experience with renal cell cancers

P. H. Petritsch

Postoji li indikacija za ex vivo kirurgiju bubrega?

Is there an indication for ex vivo renal surgery?

I. Krhen, N. Knežević, M. Vukinovac, N. Goreta,

T. Rončević, I. Kuvačić, Z. Mareković

Feokromocitom u trudnoći, prikaz slučaja

Pheochromocytoma in pregnancy - case report

N. Knežević, I. Krhen, H. Miškić, Z. Mareković

Imunoterapija u liječenju uznapredovalog karcinoma bubrega

Immunotherapy in the treatment of advanced renal cancer

S. Altarac, I. Povrzanović, N. Gusić, F. Božec,

S. Sandrić, V. Fedel

Laparoskopska nefrektomija

Laparoscopic nephrectomy

J. Barbić

Imunoterapija u tretmanu karcinoma

Imunotherapy in the cancer treatment

T. Dujmenović, I. Šagovec, I. Marković, D. Kurtović.

Stres i karcinomi urogenitalnog sustava

Stress and the urogenital cancer

M. Bjazardzanović

Konzervativni tretman bolesnica s bilateralnim

angiomiolipomom bubrega

Conservative treatment of bilateral kidney angiomyolipom

16.30 Izlet u Đakovo / Excursion to Đakovo

PETAK 03. rujna 1999. / FRIDAY, Sep 03. 1999

DJEČJE KAZALIŠTE U OSIJEKU, Trg Bana J. Jelačića 19.

CHILDREN THEATRE IN OSIJEK, Ban Jelačić Square 19.

8.00 Voditelji / Chairmen: **Z. Mareković, D. Kröpfl**

Izlaganja / Presentations 15 Min.

Rasprave / Discussions 3 Min.

Zs. Kelemen

Upotreba Lehocy-ovog režnjatog transplantata u liječenju

teškog perinealnog tkivnog defekta i ureteralne fistule kod mlađe muške osobe

Repair of severe perineal tissue defect and ureteral

fistula with Lehoczy's island flap in a young man

J. Dimanovski

Liječenje ženske inkontinencije metodom Shlomo-Raz
Shlomo-Raz method for surgical treatment of "stress" incontinence

D. Kröpfl, A. Verweyen

Kirurško liječenje prirođene i stečene penilne devijacije
Surgical treatment of congenital and acquired penile deviation

B. Grahovac

Vrijednost Gregoir-ove operacije u kirurškom liječenju vezikoureteralnog refluksa u djece

Value of Gregoir operation for vesicourethral reflux

R. Kočvara, J. Dvoraček

Uretroplastika s inlay-onlay režnjem prilikom kirurgije uretre
Inlay-onlay flap urethroplasty

M. Westenfelder

Postupak prilikom kompliciranih hipospadija (proximal hypospadija/cripples)

Management of complicated hypospadias (proximal hypospadija/cripples)

M. Westenfelder

Korekcija u jednom stadiju teške virilizirajuće interseksualnosti (Prader IV i V)

One-stage correction of severely virilised Intersexes (Prader IV and Prader V)

10.⁰⁰ - 10.³⁰ Stanka / Coffee break

10.³⁰ Voditelji / Chairmen: **J. Galić, J. Dimanovski**

Izlaganja / Presentations 7 Min.

Rasprave / Discussions 3 Min.

Z. Božić

Studija transvezikalne prostatektomije

A study of transvesical prostatectomy

M. Mrčela

Benigne histološke promjene i PIN u biopsiji prostate
Benign histological changes and PIN in prostatic biopsy

A. Verweyen, D. Kröpfl

Radiklana cistektomija i derivacija mokraće u gerijatrijskih bolesnika

Radical cystectomy and urinary diversion in octogerian patients

B. Mažuran, I. Gilja, M. Kovačić, I. Goleš

Sigma-rectum pouch: Rezultati nakon sedam godina

Sigma-rectum pouch: Seven years experience

I. Gilja, M. Kovačić, B. Mažuran, L. Goleš, R. Deban

Sigma-rectum pouch: radiografska i rektodinamska procjena rezultata

Sigma rectum pouch: radiographic and rektodynamic evaluation

I. Gilja, M. Kovačić, B. Mažuran, L. Goleš, R. Deban

Augmentacijska cistoplastika s kontinentnom apendikostomijom
Augmentation cystoplasty with continent appendix-stoma

12.³⁰ - 13.⁰⁰ Stanka / Coffee break

13.⁰⁰ - 14.⁰⁰ PROMOCIJA KNJIGE "Rekonstrukcijska urološka kirurgija"

PROMOTION OF THE BOOK "Reconstructive urological surgery"

14.⁰⁰ - 15.³⁰ Ručak / Lunch break

15.³⁰ Voditelji / Chairmen: **H. Kuveždić, S. Cvjetić**

Izlaganja / Presentations 7 Min.

Rasprave / Discussions 3 Min.

M. Jakić, A. Tucak

Funkcija peritonejske membrane i starenje

Function of peritoneal membrane and aging

G. Samardžija, A. Tucak

Utjecaj eritropoetina na koncentraciju leptina u bolesnika na hemodijalizi

Influence of erythropoetin on plasma leptin concentration in hemodialyzed patients

A. Tucak, D. Prlić, H. Kuveždić

ESWL u djece

ESWL in children

H. Kuveždić, N. Perić, K. Glavina, A. Tucak

Iskustvo Urološke klinike u Osijeku u liječenju izljevne litijaze u posljednjih deset godina

Experience of Osijek Urological department in treatment of staghorn stone

V. Šerić

Rezultati analize bubrežnih kamenaca IR

spektroskopijom u razdoblju od 1989. do 1999. godine u Kliničkoj bolnici Osijek

Results of renal calculi analysis by infrared spectroscopy from 1989 to 1999. in the Clinical Hospital Osijek

V. Babić-Ivančić, A. Tucak, V. Šerić, M. Sikirić

Korelacija sastava kamenaca s metaboličkim faktorima i prezasićenosti urina

Correlation of composition the urinary stones with the metabolic factors and supersaturation of urines

S. Cvjetić

Mineralna gustoća kostiju i metabolizam kalcija u bolesnika s urolitijazom

Bone mineral density and calcium metabolism in patients with urolithiasis

M. Sikirić, V. Babić-Ivančić, H. Füredi-Milhofer,

M. Marković

Utjecaj nekih inhibitora na taloženje kalcijeva oksalata-bazična istraživanja

Influence some inhibitors on precipitation calcium oxalate-basic investigation

J. Wagner

Uloga citrata u urolitijazi

The role of the citrate in the urolithiasis

17.⁰⁰ Izlet u Vukovar-Ilok / Excursion to Vukovar-Ilok

19.⁰⁰ - 24.⁰⁰ Ilok - Svečana večera / Ilok - Gala Dinner

SUBOTA 04. rujna 1999. / SATURDAY, Sep 04. 1999

DJEČJE KAZALIŠTE U OSIJEKU, Trg Bana J. Jelačića 19.

CHILDREN THEATRE IN OSIJEK, Ban Jelačić Square 19.

10.⁰⁰ - 14.⁰⁰ Izlet u park prirode "Kopački rit" / Excursion to Nature Park "Kopački rit"